

Academische Werkplaats Gezin aan Zet Regio: Holland Rijnland en Den Haag

Uitdaging

Sinds de jeugdhulp per 1 januari 2015 door de gemeenten georganiseerd wordt, werken de meeste gemeenten met jeugdteams, ook wel jeugd- en gezinsteams of wijkteams genoemd. In deze teams werken professionals uit verschillende disciplines met elkaar samen. Hun gezamenlijke doel is om de zorg dichterbij de burger te brengen – jeugdigen en hun ouders meer zelf de regie te laten houden en eerder passende hulp te bieden. Hoewel dit op papier mooi oogt, is het onduidelijk in welke mate dit daadwerkelijk gerealiseerd is en zal worden. Om hun werk zo goed mogelijk te kunnen doen, geven professionals aan dat zij graag meer handvatten willen hebben om de eigen regie en zelfredzaamheid van ouders en jeugdigen te kunnen versterken. Tweehonderd professionals uit Den Haag en de regio Holland Rijnland die de methodiek 1 Gezin 1 Plan (1G1P) gebruiken, vertelden dat het hen onvoldoende lukt om (meer) eigen regie van ouders en jeugdigen te realiseren. Onder andere komt dit doordat de betreffende gezinnen geen (helpend) netwerk hebben, of dat zij deze vorm van ondersteuning niet willen. Zij signaleren een spanningsveld tussen het beeld dat in de jeugdwet geschetst wordt, waarin uitgegaan wordt ‘van eigen kracht van jeugdigen, ouders en het sociale netwerk’, en wat zijzelf als professional denken dat een gezin of jongere nodig heeft. Al met al hebben de professionals uit de jeugdteams een grote behoefte aan deskundigheidsbevordering. Daarbij geven zij de voorkeur aan learning-on-the-job van ervaren collega’s, in plaats van een cursus of opleiding buiten de deur. De Academische Werkplaats Gezin aan Zet wil hierin voorzien.

Doel

De Academische Werkplaats Gezin aan Zet heeft ‘regie’ als kernthema gekozen. Zij wil de transformatiedoelen realiseren door ouders en jeugdigen in staat te stellen meer (eigen) regie te voeren, hierbij geholpen door een professional die op zijn beurt regie kan voeren over zijn inbreng.

Projecten

Om haar doel te bereiken zijn drie projecten geformuleerd:

- 1 Het ontwikkelen en implementeren van een zelfevaluatie-cyclus voor de jeugdteams. Dit is een cyclus waarin teams feedback verzamelen over hun eigen functioneren en dat zelf gebruiken om hun competenties te verhogen. Daarmee worden de professionals ondersteund in hun zelflerend en zelfsturend vermogen, wat inhoudt dat ze zelf verantwoordelijkheid nemen voor continue verbetering van hun werk. In dit project zullen we nagaan in welke mate deze cyclus de teams daadwerkelijk helpt om hun functioneren te verbeteren.
- 2 Het in kaart brengen van werkzame en belemmerende factoren in de werkwijze van de jeugdteams. Vragen hierbij zijn: Welke factoren verklaren in hoeverre een jeugdteam erin slaagt om integrale en passende zorg te verlenen? En wat draagt bij aan meer eigen regie van ouders en jeugdigen?
- 3 Het maken van (scholings)modules voor onderwijs en praktijk op basis van de bevindingen uit project 1 en 2.

De werkplaats 'Gezin aan Zet' maakt onderdeel uit van de al bestaande Academische Werkplaats Samen voor de Jeugd. Er is een nauwe samenwerking met andere werkplaatsen, zoals de Academische Werkplaats Risicojeugd. Ouders en jongeren zijn onder meer via Zorgbelang Zuid-Holland bij de werkplaats betrokken.

Opbrengsten

De zelfevaluatie-cyclus wordt in een handleiding beschreven. Een implementatieplan zorgt ervoor dat de jeugdteams deze zelf-evaluatiecyclus daadwerkelijk gaan gebruiken. Voordat een definitieve versie van de handleiding verschijnt, zal deze ook worden voorgelegd aan een focusgroep van teams die niet hebben deelgenomen aan het onderzoek en aan professionals van buiten de regio. Daarna volgt landelijke verspreiding via landelijke kenniscentra (o.a. NJi en Movisie), expertisenetwerken en academische werkplaatsen.

Project 2 levert kennis op over de mate waarin de transformatiedoelen in deze regio behaald worden. Het gaat om meer inzicht in de werkzame en belemmerende factoren in het werken van de jeugdteams, in de werkwijzen en methodieken die zij volgen en in de competenties van professionals. De resultaten worden gebruikt om scholingsmodules en aanvullende modules voor methodisch handelen voor (toekomstige) jeugdteam professionals te maken.

Samenwerkingspartners

Curium LUMC, GGD Haaglanden, Gemeente Leiden, Hogeschool Leiden, Haagse Hogeschool, TNO, Jeugd- en gezinsteams Holland Rijnland, Zorgbelang Zuid-Holland.

Contactgegevens

Coördinator: dr. J.A. de Wilde, GGD Haaglanden,
jeroen.dewilde@denhaag.nl, 070 752 65 06,
www.samenvoordejeugd.nl